

□□□□□□ □□□□ ***50*** □□□□□ □□ □□□□□□ □ □□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□□, □□□□□□□□□□,
□□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□, □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□, □□□□□□ □□□□□□□□□
□□□□□□, □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□, □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ (□□□□□□□¤□□□□□□□□, □□□□ □□□□□□□□□□□□ ***19-***□□ □□□□□ □□
90-□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□ ***38*** □□□□□ ***(1949-1987)*** □□□□□□□□□□□□ «□□□□□□□□□ □□□□□□» □□□□□□ □□ ***27***
□□□□□ ***(1960-1987)*** «□□□□□□□□» □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

- □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□
□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

- Շնորհակալություն բարեմաղթանքների համար:
- Ինչպե՞ս դարձաք մարզական լրագրող, չէ՞ որ սովորում էիք Վրաստանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտում եւ պատրաստվում էիք դառնալ ինժեներ-մեխանիկ:

-Դպրոցում շատ լավ ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ ունեինք: Նրանից յուրացրի ֆուտբոլի եւ բասկետբոլի նրբությունները, անգամ խաղացել եմ Թբիլիսիի 26 կոմիսարների շրջանի բասկետբոլի պատանեկան հավաքականում: 1941 թվականի հունիսի 26-ին դպրոցում ավարտական երեկո ունեինք, իսկ հաջորդ օրը դասարանի տղաներով գնացինք զինկոմիսարիատ: Պատերազմն արդեն սկսվել էր, սակայն ինձ բանակ չտարան, քանի որ

անբարեհույս էի: Դեռեւս 1937 թվականին հորս՝ որպես «ժողովրդի թշնամի», գնդակահարել էին, իսկ մայրս ութ տարով աքսորվել էր, ինձ ու եղբորս տատս էր պահում: Դպրոցից հետո, նախ սովորում էի Թբիլիսիի ավիացիոն ուսումնարանում, ապա՝ պոլիտեխնիկականում: Հենց այդ տարիներին ծանոթացա «Լելոյի» խմբագիր Միխեիլ Կակաբաձեի հետ, որը թերթում տպագրեց իմ մի քանի հոդվածները: Այն ժամանակ Վրաստանում «Սովետսկի սպորտի» սեփական թղթակիցը ծնունդով ռոստովցի Նիկոլայ Տարասովն էր, որը, սակայն, վրացերենի չիմացության համար դժվարությունների առաջ էր հայտնվում: Այդ ժամանակ էլ բարձրացավ լեզուն տիրապետող թղթակից գտնելու անհրաժեշտության հարցը, եւ «Կուծան» (մտերիմներս այդպես էինք կանչում Միխեիլ Կակաբաձեին) առաջարկեց իմ թեկնածությունը: Կարճ ժամանակում ինձ հրավիրեցին

Մոսկվա, խորհուրդ տվեցին ստանալ բարձրագույն ֆիզիկական կրթություն: Այդպիսով, ես դարձա «Սովետսկի սպորտ» թերթի սեփական թղթակիցը, միաժամանակ՝ սովորելով ֆիզկուլտուրայի համամիութենական ինստիտուտի Թբիլիսիի մասնաճյուղում: Նշեմ, որ Վրաստանում «Սովետսկի սպորտի» թղթակցի պարտականությունն էր նաեւ լուսաբանել ոչ միայն Վրաստանի, այլեւ Հայաստանի մարզական կյանքը: Այդ հանգամանքի շնորհիվ, բախտ ունեցա ծանոթանալ ու մտերմանալ Վրաստանի ու Հայաստանի տաղանդավոր եւ ճանաչված մարզիկների հետ: Մտերմացա ֆուտբոլիստների՝ թբիլիսցիներ Բորիս Պայճաձեի, Գիվի Կարտոզիայի, երեւանցիներ Հրանտ Շահինյանի, Ալբերտ Ազարյանի, Իգոր Նովիկովի, Վլադիմիր Ենգիբարյանի, Սերգեյ Զատիկյանի, Ռաֆիկ Մաթեւոսյանի, էդվարդ Դալլաքյանի եւ ուրիշների հետ:
Մեր թղթակցական կետը գտնվում էր Թբիլիսիում, «Զարյա Վոստոկա» խմբագրության շենքում, որտեղ այն ժամանակ գտնվում էր նաեւ «Վրաստանի» (այն ժամանակ՝ «Սովետական Վրաստան») խմբագրությունը: Բարեկամական, գործընկերային լավ կապեր ունեի այն ժամանակվա այդ խմբագրության աշխատակիցների հետ: Ավելացնեմ նաեւ, որ որոշակի «ծառայություն» ունեմ նաեւ այսօրվա ձեր խմբագիր Վան Բայբուրթյանի՝ որպես լրագրող, «մկրտության» մեջ, քանի որ նա, բացի նրանից, որ մորս կողմից ազգական է եւ մեծացել է իմ աչքի առջեւ, այդ տարիներին դարձավ Հայաստանում «Սովետսկի սպորտի» սեփական թղթակիցը: Հետո աշխատել է նաեւ «Կոմսոմոլսկայա պրավդայում», FGY-ում, ապա դարձավ ձեր թերթի խմբագիրը:
-□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□...
- Այո՛, 1961 թվականին ինձ եւ Կազանի համալսարանի դոցենտ Յուրի Մուխամեդդինովին ուղարկեցին Անգլիա, բասկետբոլի սեմինարի, եւ այնտեղ, քննությունները հանձնելուց հետո, ստացանք միջազգային կարգի մրցավարի կոչում: Նույն տարվա աշնանը երկուսս էլ՝ որպես մրցավարներ, հանդես եկանք Բուխարեստում՝ Եվրոպայի առաջնության շրջանակներում:
-□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□
- Ինձ բախտ է վիճակվել լուսաբանել Հռոմի, Տոկիոյի, Մյունխենի, Մոսկվայի, Ատլանտայի օլիմպիական խաղերը: Իսկ ամենահիշարժանը 1960 թվականի Հռոմի օլիմպիական խաղերն էին: Այն ժամանակ Վրաստանից մարզական փառատոնին առաջին անգամ գործուղեցին ինձ եւ «Լելոյի» խմբագրի տեղակալ Զուրաբ Ձափարիձեին: Այդ օլիմպիադան առանձնակի էր ոչ միայն նրանով, որ առաջինն էր ինձ համար, այլեւ հաճելի անակնկալով, որը բարձրացատկող Ռոբերտ Շավլակաձեն մատուցեց մեզ բոլորիս՝ հաղթելով ամերիկացի Ձոն Թոմասին: Նշեմ, որ սկսած 1896 թվականից ամերիկացիները օլիմպիական խաղերում այդ

մարզաձեւում երբեք չէին պարտվել:

- □□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□

- Բնականաբար, առանց դրա չէր լինի: Օրինակ, վերցնենք Մյունխենի 1972 թվականի օլիմպիական խաղերը: Հիշում եք բասկետբոլի եզրափակիչ հանդիպում Խորհրդային Միության եւ Միացյալ Նահանգների հավաքականների միջեւ, երբ վերջին 3 վայրկյանին Սաշա Բելովի նետումը մեր հավաքականին բերեց ոսկե մեդալ: Այն ժամանակ ամերիկացիները բողոք ներկայացրին, իբր Բելովի նետումը իրականացվել է ժամանակի սպառումից հետո: Հավաքվել էր բողոքարկման ժյուրին, որը արտակարգ խորհրդակցություն անցկացրեց: Ժյուրիի նիստն է՛լ ավելի էր ուշացնում Մոսկվա ուղարկելիք հաշվետվությունը: Ուղղակի բախտս բերեց, որ կեսգիշերին կարողացա մեքենա գտնել, որն էլ ինձ հասցրեց հյուրանոց, կարողացա ժամանակին կապվել Մոսկվայի հետ:

- □□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□, □□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□, □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□, □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□

- Այո՛, հետաքրքիր դրվագ է, խմբագրության հանձնարարությամբ պետք է ռեպորտաժ պատրաստեի Ղազբեգ բարձրանալու զանգվածային օլպիմպիադայի մասին: Հրահանգիչներից մեկը՝ իմ վաղեմի ծանոթ Կոստյա Նուշտաեւը, ասաց. «Գարուն, ռեպորտաժն ավելի հետաքրքիր կլինի, եթե դու էլ բոլորի հետ բարձրանաս գագաթ»: Նրան պաշտպանեց փորձառու լեռնագնաց, սպորտի վարպետ Լեւան Սուջաշվիլին, թե՝ մի անհանգստացի, մենք քեզ կօգնենք: Այդպես, ես հայտնվեցի լեռնագնացների խմբում: Վերելքի երրորդ օրը, երբ կանգ առանք հանգստանալու, սառցաքլունգը պետք էր ամրացնել եւ դրա վրա հենել ուսապարկը: Ըստ երեւույթին, ես լավ չէի ամրացրել եւ ուսապարկն ընկավ անդունդը: Իսկ դրա մեջ էին իմ վերմակը, տաք հագուստը, լուսանկարչական ապարատը, մթերքները: Օգնեց Սուջաշվիլին, միասին իջանք մոտ 300 մետր եւ ուսապարկը գտանք: Ամեն ինչ նորմալ էր, միայն թե մթերքները իրար էին խառնվել: Բարեհաջող հաղթահարեցինք մինչեւ գագաթ տանող հատվածը եւ հասանք Ղազբեգի ամենաբարձր կետին:

- □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ ***20*** □□□□□□□, □□□□□□□□□□□□□, □□□□□□□□□□□□□□, □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□ □ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ «□□□□□□□□□» □□□□□□ ***358*** □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□ ***90-***□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□

- Կարծում եմ, զուր չեմ ապրել: Բախտ եմ ունեցել ծանոթանալ հետաքրքիր ու շնորհալի մարդկանց հետ, գրել եմ նրանց մասին: Փորձել եմ հնարավորինս օգնել թե՛ մասնագետներին եւ թե՛ մարզիկներին՝ սպորտի հետ կապված այս կամ այն հարցի ընկալման գործում: Հիմա էլ աշխատում եմ: Նոր գործս վերաբերում է աբխազական ֆուտբոլին, փորձում եմ հանրագումարել այն բոլոր փաստերը, որոնք կան իմ տրամադրության տակ, եւ որոնք հետաքրքիր տեղեկություններ կարող են ներկայացնել վերոնշյալ թեմայի մասին:

- □□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□, □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□

- Շատ են օգնում ձիարշավարանի տարածքում ամենօրյա զբոսանքները: Պատկերացնում եք՝ օրական հաղթահարում եմ 3-4 կիլոմետր տարածք:

□□□□□ □□□□□□□□□□